

UNIVERSITY OF TARTU

EESTIS ÕPPIVAD VÄLISÜLIÕPILASED

JA EESTI KEEL:

hoiakud ja keeleõppimise motivatsioon

**International students studying in Estonia and Estonian
language: attitudes and language learning motivation**

Liis Reile

Juhendaja prof Birute Klaas-Lang

Emakeele Seltsi konverents 28. september 2018

Sissejuhatuseks

- **Hoiak** on positiivne või negatiivne hinnang objektile (nt Eagly, Chaiken 2007)
- **Motivatsioon** mõjutab seda, miks inimesed midagi teevad, kui pikalt sellega tegelevad ja kui palju selle nimel pingutavad (Dörnyei 2001)
- Päevakorral küsimus: kas ja kui palju välisüliõpilased peaksid õppima eesti keelt ning tundma Eesti ühiskonda; mida peaks riik ja ülikoolid tegema, et välisüliõpilasi rohkem Eesti ühiskonda lõimida? (nt Ehala, Klaas-Lang 2018)

Uurimisküsimused

- a) Missugused on välisüliõpilaste hoiakud eesti keele ja ühiskonna suhtes?
- b) Missugused on välisüliõpilaste hoiakud eesti keele õppimise suhtes?
- c) Keeleõppimise motivatsioon: kas välisüliõpilased väärtustavad eesti keelt enam instrumentaalselt või integratiivselt?
- d) Kas eesti keelt õppivate ja mitteõppivate välisüliõpilaste suhtumine erineb?
- e) Kas hoiakud ja motivatsioon oleneb välisüliõpilaste taustast (nt sugu, haridustase)?
- f) Millised on välisüliõpilaste võimalikud eesti keele õppimise põhjused?
- g) Millised on välisüliõpilaste võimalikud demotivaatorid eesti keele õppimisel?

Metoodika

- Ingliskeelne internetipõhine küsitlus (dets 2017 – jaan 2018)
- Likerti skaala (38 väidet) ja semantiline diferentsiaal (2 hoiakuobjekti, 5 sõnapaari)
- Statistiline andmeanalüüs (keskmised, võrdlusel Mann-Whitney U test)

VALIM: 194 välisüliõpilase andmed, mis oli 5% kõigist välisüliõpilastest

- TÜ, EMÜ, TTÜ (TalTech), TLÜ
- 89 mees- ja 105 naissoost
- Enamik Saksamaalt, Venemaalt ja Soomest

Likerti hoiakuskaala

1. I can manage everyday life in English

1 2 3 4 5 6 7

2. It can be important for me to know Estonian in order to better understand Estonians behaviour and problems

1 2 3 4 5 6 7

3. I study Estonian to complete studies (or to get a degree)

1 2 3 4 5 6 7

4. Studying Estonian can be important for me because it will enable me to better understand and appreciate Estonian art and literature

1 2 3 4 5 6 7

5. Estonians are a very sociable, warm-hearted and creative people

1 2 3 4 5 6 7

6. Estonian language is too difficult to study

1 2 3 4 5 6 7

(vt Reile 2018, lisa 1)

Semantiline diferentsiaalskaala

A. ESTONIAN SOCIETY

good atmosphere	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	bad atmosphere
pleasant	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	unpleasant
complicated	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	simple
interesting	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	boring
unappealing	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	appealing

B. ESTONIAN LANGUAGE

easy	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	difficult
useless	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	useful
valuable	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	worthless
appealing	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	unappealing
boring	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	:	_____	interesting

(vt Reile 2018, lisa 1)

TULEMUSED 1

Hoiakud eesti keele ja ühiskonna suhtes

- Positiivsed (summaarne keskmine tulemus 42 võimalikust 63st)
- Eesti keele õppijate hinnangud veelgi positiivsemad (44 vs. 39)
- Huvituvad ühiskonnast ja eestlastest: soovitakse tundma õppida rohkem eestlasi ning usutakse, et nad on usaldusväärsed ja ausad
- Eesti ühiskond on pigem hea keskkonnaga, meeldiv, huvitav ja külgetõmbav, kuid enam keeruline kui lihtne
- Eesti keelt hinnati keeruliseks, aga pigem väärtuslikuks, külgetõmbavaks ja huvitavaks; keele kasulikkuse kohta ei osatud hinnangut anda

TULEMUSED 2

Keeleõppimise motivatsioon

- Välisüliõpilased hindasid neile tähtsamaks eesti keele **integratiivse väärtuse** ehk mõista paremini kultuuri ja kõnelejaid
- Hindasid sh kõrgelt võimalust eesti keele oskuse abil suhelda vabamalt eesti keele kõnelejatega, mõista nende käitumist ja probleeme, aga ka kunsti ja kirjandust ning osaleda muretumalt kogukonna tegevustes (19 võimalikust 28st)
- Keel ei olnud välisüliõpilaste arvates kasulik või vajalik hea töökoha saamiseks, tulevikus karjääri edendamiseks ega ka edasisteks õpinguteks (15 võimalikust 28st)

TULEMUSED 3

Põhitulemused olenevalt välisüliõpilase taustast

- Meeste ja naiste vahel statistilist erinevust ei ilmnenud
- Riigis pikemalt viibivad välisüliõpilased suhtuvad positiivsemalt eesti keele õppimisse ja väärtustavad eesti keelt instrumentaalselt enam kui üks ja kaks semestrit siin viibinud üliõpilased

TULEMUSED 4

Võimalikud eesti keele õppimise põhjused

Eesti keele õppijate hinnangud ($n = 129$)

- Välismaal olles tuleks õppida selle riigi keelt
- Keele kasutamine igapäevaelus ja kohalikega suhtlemisel
- Keelt õpitakse, et integreeruda Eesti eluga
- Keel ise on meeldiv (nt huvitav ja omapärane)

TULEMUSED 5

Võimalikud demotivaatorid eesti keele õppimisel

- Inglise keelega hakkamasaamine igapäevaelus
- Piiratud keeleõppimise aeg
- Keel õppimiseks liiga keeruline
- Eestlase enda eelistus välisüliõpilasega mitte eesti keeles suhelda

Kokkuvõte

- Kuigi välisüliõpilastest eesti keele õppijad ei näe keele õppimises otsest pragmaatilist kasu, siiski on välisüliõpilased eesti keele ja ühiskonna suhtes positiivselt meelestatud, valmis keelt õppima ja ühiskonda integreeruma
- Eesti keelt ajendab õppima lugupidav suhtumine riiki; soov kasutada keelt igapäevaelus ja suhtlemisel kohalikega; soov integreeruda Eesti eluga; huvitav keel
- Eesti keele õppimise motivatsiooni vähendab inglise keelega hakkamasaamine igapäevaelus; piiratud keeleõppimise aeg; keele keerukus; eestlase eelistus suhelda välisüliõpilasega mitte eesti keeles

Magistritööst lähtuvad soovitused

- Välisüliõpilasele võiks pakkuda tasuta eesti keele, kultuuri ja tööpraktika moodulit
- Laiendada võiks õppekavasisest eesti keele õpet
- Rohkem võiks tegelda eesti keele oskusega seotud karjäärivõimaluste propageerimisega
- Kujundada võiks ühiskonnas eesti keelt emakeelena kõnelejate hoiakuid – julges eesti keele kasutamises ja eelistamises väljendub selle väärtustamine

Viited

- Dörnyei, Zoltán 2001. Teaching and researching motivation. Harlow: Longman.
- Eagly, Alice H., Shelly Chaiken 2007. The advantages of an inclusive definition of attitude. – Social Cognition 25, 582–602.
- Ehala, Martin, Birute Klaas-Lang 2018. Eesti keelekeskkond täna 25 aastat tagasi. – Sirp. Keele I nfoleht 16. märts, nr 11.

Aitäh kuulamast!

Liis Reile

liis.reile@gmail.com